

Сарбонская сумесная дэкларацыя

Сумесная дэкларацыя аб гарманізацыі архітэктуры еўрапейскай сістэмы вышэйшай адукацыі

чатырох міністраў, якія прадстаўляюць Вялікабрытанію, Германію, Францыю і Італію

г. Парыж, Сарбона, 25 мая 1998 года

У Еўрапейскім працэсе зусім нядаўна было зроблена некалькі надзвычай важных крокаў наперад. Пры ўсёй іх дарэчнасці мы не павінны забываць, што Еўропа – гэта не толькі еўра, банкі і эканоміка: яна павінна стаць таксама і Еўропай ведаў. Мы павінны будаваць і ўзмацняць інтэлектуальную, культурную, сацыяльную і тэхнічную базу нашага кантынента. У большай ступені гэта датычыцца ўніверсітэтаў, якія працягваюць адыгрываць пераломную ролю ў такім развіцці.

Універсітэты з'явіліся ў Еўропе, асобныя з іх – тры з чвэрцю стагоддзя таму. Нашы чатыры краіны ганарацца некаторымі самымі старымі ўніверсітэтамі, якія зараз паўсюль святкуюць свае важныя гадавіны, як гэта робіць сёння Універсітэт Парыжа. У тыя часы студэнты і навукоўцы маглі свабодна перамяшчацца і хутка распаўсюджваць веды па ўсім кантыненте. У цяперашні ж час многія з нашых навучэнцаў завяршаюць сваё навучанне, не атрымліваючы выгады ад часовага навучання па-за нацыянальнымі межамі.

Мы ідзём да перыяду істотных змен у адукацыі і ва ўмовах працы, да разнастайнасці шляхоў станаўлення прафесійнай кар'еры з яўнай неабходнасцю навучання і падрыхтоўкі на працягу ўсяго жыцця. Мы павінны даць нашым навучэнцам (і нашаму грамадству ў цэлым) сістэму вышэйшай адукацыі, у якой ім даваліся б лепшыя магчымасці шукаць і знаходзіць галіну, у якой яны мелі б перавагі перад іншымі людзьмі.

Адкрытая Зона еўрапейскай вышэйшай адукацыі нясе багацце пазітыўных перспектыв, канечне ж, з павагай да нашых адрозненняў, але патрабуе, з другога боку, працягу намаганняў па ліквідацыі бар'ераў і рапрацоўкі такіх рамак для выкладання і навучання, якія пашырылі б мабільнасць і зрабілі супрацоўніцтва больш блізім, чым калі-небудзь раней.

Міжнароднае прызнанне і прывабны патэнцыял нашых сістэм адукацыі непасрэдна звязаны з іх знешняй і ўнутранай зразумеласцю. Здаецца, што з'яўляецца неабходнасць у сістэме, у якой для міжнароднага параўнання і эквівалентнасці павінна існаваць два асноўныя цыклы: даступны (цыкл навучання да атрымання першай акадэмічнай ступені) і пасляступенны (цыкл навучання пасля атрымання першай акадэмічнай ступені).

У гэтай сістэме шмат навізны і гнуткасці можа быць дасягнута праз выкарыстанне семестраў і крэдытаў (як гэта зроблена ў схеме ECTS). Гэта забяспечыць праверку правільнасці атрыманых крэдытаў для тых, хто выбірае першапачатковую адукацыю або працягвае навучанне ў розных еўрапейскіх універсітэтах і хто хацеў бы мець магчымасць атрымаць ступень у любы зручны для сябе час на працягу жыцця. Сапраўды, навучэнцы павінны мець права ўвайсці ў акадэмічны свет у любы час іх прафесійнага жыцця і незалежна ад іх папярэдняй падрыхтоўкі.

Студэнты даступнага цыкла павінны мець доступ да дыверсіфікаваных праграм, якія ўключаюць магчымасць міждысцыплінарных заняткаў, развіцця ведання замежных моў і выкарыстання новых інфармацыйных тэхналогій.

Міжнароднае прызнанне першай ступені як адпаведнай пэўнаму ўзроўню кваліфікацыі важна для поспеху гэтай спробы, у якой мы хацелі б зрабіць нашы схемы вышэйшай адукацыі яснымі для ўсіх.

У пасляступенным цыкле павінен быць выбар паміж больш кароткай па працягласці праграмай ступені магістра і больш працяглай праграмай атрымання доктарскай ступені з магчымасцю пераходу ад адной праграмы да другой. І ў той і ў другой праграмах адпаведны акцэнт павінен быць зроблены на даследчыцкай і самастойнай працы.

Студэнты як даступнага, так і пасляступеннага цыклаў павінны заахвочвацца да таго, каб яны праводзілі хоць адзін семестр ва ўніверсітэтах за межамі сваёй краіны. У той жа час, усё большая колькасць выкладчыкаў і персаналу павінна працаваць у еўрапейскіх краінах, адрозных ад сваёй уласнай. Падтрымка Еўрапейскім саюзам мабільнасці навучэнцаў і выкладчыкаў павінна выкарыстоўвацца цалкам.

Большасць краін, і не толькі ў межах Еўропы, сталі паўней адчуваць патрэбу ў такой эвалюцыі. Гэтыя праблемы шырока абмяркоўваліся на канферэнцыях еўрапейскіх рэктараў, прэзідэнтаў універсітэтаў, груп экспертаў і навукоўцаў у некаторых нашых краінах.

У мінулым годзе ў Лісабоне была ўзгоднена канвенцыя аб прызнанні ў Еўропе кваліфікацый вышэйшай адукацыі для акадэмічных мэт. Яна ўвяла мноства базавых патрабаванняў і пацвердзіла, што асобныя краіны могуць удзельнічаць у больш канструктыўнай схеме прызнання. Прымаючы гэту пазіцыю, можна карыстацца патрабаваннямі Канвенцыі і ісці далей. Ужо зараз маецца шмат кропак сутыкнення ў галіне ўзаемнага прызнання ступеней вышэйшай адукацыі для прафесійных мэт з выкарыстаннем перспектыўных дырэктыв Еўрапейскага саюза.

Нашы ўрады, аднак, працягваюць адыгрываць вызначальную ролю ў дасягненні гэтых мэт, заахвочваючы спосабы пацверджання набытых ведаў і лепшага прызнання адпаведных ступеней. Мы чакаем, што гэта будзе садзейнічаць далейшым міжуніверсітэцкім пагадненням. Прагрэсіўная гарманізацыя ўсіх нашых ступеней і цыклаў навучання можа быць дасягнута праз

узмацненне ўжо наяўнага досведу, сумесныя дыпламы, эксперэментальныя ініцыятывы і дыялог з усімі зацікаўленымі бакамі.

Мы, тым самым, пагаджаемся ўхваліць стварэнне агульнай сістэмы, якая мае на мэце паляпшэнне знешняга прызнання і спрашчэння мабільнасці навучэнцаў, таксама як і пашырэнне магчымасцей іх працаўладкавання. Сёння тут у Сарбоне юбілей Універсітэта Парыжа дае нам выдатную магчымасць удзельнічаць у спробе стварыць Зону еўрапейскай вышэйшай адукацыі, дзе нацыянальныя асаблівасці і агульныя інтарэсы могуць узаемадзейнічаць і ўзмацняць адзін аднаго для выгады Еўропы, яе навучэнцаў і, у больш агульным сэнсе, яе грамадзян. Мы заклікаем астатнія дзяржавы – члены Саюза і іншыя еўрапейскія краіны далучыцца да нас для дасягнення гэтай мэты, а ўсе еўрапейскія ўніверсітэты – аб'яднацца для ўзмацнення становішча Еўропы ў свеце праз рэгуляванае паляпшэнне і мадыфікацыю адукацыі для сваіх грамадзян.

Клод АЛЕГРЫ Міністр па справах нацыянальнай адукацыі, даследаванняў і тэхналогіі (Францыя)

Тэса БЛЭКСТОЎН Мініст вышэйшай адукацыі (Вялікабрытанія)

Луіджы БЕРЛІНГУЕР Мініст грамадскага развіцця, універсітэтаў і даследаванняў (Італія)

Юрген РУТГЕРС Міністр па справах адукацыі, навукі, даследаванняў і тэхналогіі (Германія)